herpy

SLANGER

Pygmy Python

Antaresia perthensis

Antaresia perthensis er en nataktiv pyton fra det nordvestlige Australien og verdens mindste pyton. Den bliver 40-60 cm og vejer omkring 200 g som voksen. Den er rolig og kræver et lille, men helt flugtsikkert terrarie. Det sværeste er at få de meget små unger til at æde mus, fordi de i naturen lever af små firben.

Familie: Pythonidae

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**40-60 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**20-30 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Klippeboende og jordboende**
Biotop	**Halvørken og klippeterræn**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 45 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-29 °C**
Hotspot	**32-35 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**20-80 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**5-8 æg**
Inkubation	**50-60 dage** ved 31 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste II og i bilag B i EU's forordning 338/97 (familielistningen Pythonidae spp.). Indførsel fra lande uden for EU kræver CITES-tilladelse, som udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) efter BEK nr. 1588 af 9.12.2024. Arten er ikke omfattet af forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015. Dyrevelfærdslovens almindelige krav gælder; dyrevelfærd hører også under SGAV.

Om arten

Antaresia perthensis er en slank lille pyton med smalt hoved, lodret pupil og varmefølsomme gruber på de nederste læbeskæl. Der er ingen gruber på snudespidsen. Kroppen er lidt sammentrykt, halen kort, og der sidder små sporer ved kloakken. Grundfarven er rødbrun med uregelmæssige mørkere pletter, som ofte danner brede tværbånd. Hos voksne dyr bliver pletterne mere utydelige. Det adskiller arten fra *Antaresia childreni* og *Antaresia maculosa*, som har lysere bund og tydeligere mønster hele livet.

Voksne dyr er oftest omkring 40-50 cm lange inklusive hale og højst 60 cm, så arten er mindre end alle andre pytoner. En voksen vejer omkring 200 g. Nyklækkede unger er omkring 20 cm lange og vejer omkring 4 g, og efter et år vejer de omkring 25 g. Levetiden i fangenskab er ikke dokumenteret for arten; 20-30 år er lånt fra de nære slægtninge i slægten.

Arten er beskrevet i 1932. Artsnavnet *perthensis* betyder "fra Perth", men det første dyr blev fejlagtigt regnet for at stamme fra Perth, og arten findes ikke i nærheden af byen. Slægtsnavnet *Antaresia* refererer til stjernen Antares.

Udbredelse og levested

Antaresia perthensis findes i det nordvestlige Western Australia, i Pilbara-regionen og de tilstødende områder Gascoyne og Murchison, og på nogle øer langs kysten. Typelokaliteten, Perth, er en fejl, og det oprindelige fundsted er ukendt.

Australien tillader ikke eksport af vilde krybdyr, så alle dyr i handlen er opdrættet.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Antaresia perthensis lever i klippeområder og krat i et varmt, tørt klima. Den er nataktiv og findes ofte ved termitboer, hvor den formentlig også opholder sig inde i gangene. Dagen tilbringes i skjul.

Byttet er små firben, især gekkoer.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt specifik viden om pasningen af *Antaresia perthensis*. Den holdes som de nærmeste slægtninge *Antaresia childreni*, *Antaresia maculosa* og *Antaresia stimsoni*, og tallene for temperatur, fugt, lys og avl er lånt fra dem, med mindre andet er nævnt.

En voksen *A. perthensis* skal have et terrarie på mindst 60 × 45 × 45 cm (længde × bredde × højde). Terrariet skal være mindst lige så langt som slangen, så den kan strække sig helt ud, og højt nok til, at varmelamper og UVB-rør kan bruges sikkert. Større terrarier er en fordel, så længe der er mange skjul og indretningen er tæt, for en slange på 40-60 cm kan miste sig selv i et stort, åbent terrarie. Unger holdes i små, flugtsikre bokse med flere skjul.

Indret med mindst to skjul, der sidder tæt om slangen, ét i den varme og ét i den kølige ende. Tilføj et fugtigt skjul med let fugtet sphagnum, flade sten, korkbark og faste grene. Stabler af sten skal limes sammen og fastgøres, så de ikke kan skride og kvæste slangen, og slangen skal kunne nås, også inde mellem stenene. Undgå klæbebånd i terrariet.

Brug et løst substrat på 3-5 cm, fx aspespåner, sand eller en blanding af jord, sand og ler. Slangen graver gerne ned i det. Faste underlag som køkkenrulle bruges kun i karantæne og til de mindste unger.

Terrariet skal være helt flugtsikkert, helst med frontdøre og tætte samlinger. Unger er så små, at de slipper ud gennem de mindste sprækker, og net- og trådfronter egner sig ikke til slanger. Slangen holdes alene, og to hanner må aldrig være sammen i parringstiden.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Karantæne og hygiejne

TEMPERATUR

Terrariet skal have en tydelig gradient. Solpladsen og det varme skjul skal være 32-35 °C. Den kølige side skal være 24-29 °C. Om natten skal temperaturen være 20-24 °C og må ikke i længere tid ligge under 20 °C. Unger under et år skal have varme hele døgnet og en mindre gradient på omkring 25-34 °C.

Brug en varmelampe med lav effekt til solpladsen, så hele den sammenrullede slange kan opvarmes jævnt. Et varmt skjul kan laves med en lille varmemåtte under en sten, styret af en termostat med føleren i skjulet. Slangen må aldrig kunne vikle sig om eller røre ved en varmekilde, for det giver alvorlige forbrændinger. Mål temperaturerne med et infrarødt termometer og digitale følere. I et lille terrarie bliver det hurtigt for varmt, så kontrollér temperaturen, hver gang lampen eller termostaten ændres.

En kølig periode om vinteren, hvor nattemperaturen sænkes gradvist i 6-8 uger, giver bedre avlsresultater. Syge eller undervægtige slanger må ikke sendes i vinterhvile.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG VAND

A. perthensis er ikke kræsen med luftfugtigheden og tåler 20-80 %. Luftfugtigheden er højest på den kølige side og om natten og lavest ved varmen. Hudskiftproblemer skyldes oftest forkert temperatur.

Et fugtigt skjul i den kølige ende og lidt forstøvning om morgenen er nok. Frisk vand skal stå fremme hele tiden i en lille, tung skål, der ikke vælter. Vandet skiftes dagligt, og skålen skrubbes ugentligt med desinfektionsmiddel til dyr.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er nataktiv, men skal have en fast dag-nat-rytme. Lyset tændes 12 timer om dagen om sommeren og skrues ned til omkring 10 timer om vinteren, styret af et ur.

Arten kan overleve uden UVB, men UVB anbefales, fordi det støtter døgnrytmen og slangens egen dannelse af D-vitamin. Arten hører til Ferguson-zone 2. Brug et T5 HO-rør på 5-6 %, der dækker hele solpladsen og sidder over den varme ende. Sigt efter et UV-indeks på 2-3 ved slangens ryg på solpladsen. Med røret over et net er afstanden omkring 25-33 cm, uden net omkring 35-43 cm. Skift røret hver 12. måned, selv om det stadig lyser.

FODER

Antaresia perthensis er så lille, at maden skal vælges med omhu. Voksne dyr tager små mus, fx pinkier og fuzzies, og store byttedyr belaster slangen, selv om den prøver at æde dem. Unger tager i naturen små firben, især gekkoer, og skal ofte lokkes til at tage pinkier. Byttet skal være optøet og varmet til 32-38 °C i en pose i varmt vand. Brug en lang fodringspincet, og tilbyd frosne og optøede dyr frem for levende.

Unger fodres hver 7.-10. dag, voksne hver 1.-3. uge. Byttet skal veje højst omkring 10 % af slangens vægt, eller være højst lige så bredt som slangen på det bredeste sted. Er slangen for tyk, bruges mindre bytte, er den for tynd, fodres der oftere. Mange dyr tager imod al den mad, de tilbydes, og bliver fede, så vej og se på kropsformen jævnligt. Voksne dyr kan holde pause med at spise i uger og undertiden længere, især om vinteren og i parringstiden. Undgå at fodre en slange, der har været for kold, eller som ikke kan få varme efter måltidet, fordi maden kan rådne i maven.

De fleste unger kan pirres til at bide, hvis byttet bevæges let foran dem med pincetten. Hver 4.-6. måltid kan byttet pudres let med et kombineret kalk- og vitamintilskud.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

A. perthensis er rolig og tåler håndtering, men unge dyr kan være nervøse og bide. De fleste vænner sig til håndtering. Lad en ny slange være i fred i omkring to uger, og begynd først at håndtere den, når den spiser jævnligt. Start med få minutter ad gangen, og tag slangen tilbage i terrariet, når den er rolig.

Lad slangen kravle op på hånden i stedet for at gribe den, og understøt kroppen. Brug langsomme bevægelser, og grib aldrig fat om slangen, så den ikke kan bevæge sig. Håndtér den ikke de første dage efter et måltid og ikke, når den skifter hud og har mælkeblå øjne. Vask hænder først, så de ikke lugter af bytte, for slangen er meget fødeivrig. Arten er så lille, at den let slipper ud af en hånd og kan blive skadet, hvis den tabes eller klemmes.

Slanger skjuler sygdom. Et tilsyn af en dyrlæge med erfaring i krybdyr hver 6.-12. måned er en god vane.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsbestemmelse sker med sonde og skal udføres af en erfaren person eller dyrlæge, fordi forkert brug kan give alvorlige skader. Hos slægten bliver hunnerne oftest lidt længere og tungere, men størrelsen afhænger meget af fodringen. Alder og vægt ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten. Hos *Antaresia childreni* og *Antaresia maculosa* er hannerne kønsmodne efter omkring 18 måneder, mens hunnerne først lægger æg efter omkring 3 år; de små vægtgrænser i de tal passer ikke til *A. perthensis*, som er langt mindre.

PARRING

Hos slægten udløses parringen af en kølig periode om vinteren: nattemperaturen sænkes gradvist til omkring 22 °C i 6-8 uger, mens dagtemperaturen holdes på omkring 27 °C. Parrene sættes sammen et par uger inde i perioden, og nattemperaturen hæves derefter gradvist igen. Tallene er lånt fra de nære slægtninge og ikke dokumenteret for arten selv.

Hanner må ikke holdes sammen i parringstiden, fordi de kæmper og kan skade hinanden. Nogle hanner holder pause med at spise, mens de er parringsklare.

ÆGLÆGNING OG KULD

Ægløsningen ses som en tydelig hævelse i den bageste del af kroppen og varer kort, så den kan nemt overses. Hunnen skifter hud få dage efter, og æggene lægges nogle uger efter hudskiftet. Hunnen holder som regel op med at æde, når hun bærer æg.

Kuldet er 5-8 æg. Hunnen ruller sig om æggene og løfter dem fra underlaget, indtil ungerne klækker.

INKUBATION

Æggene kan blive hos hunnen eller flyttes til en inkubator. Flyttes de, lægges de med den side opad, de blev lagt på, i en lille beholder med let fugtet vermiculit. Æggene klækker efter 50-60 dage. Inkubationstemperaturen er omkring 31 °C; tallet er lånt fra *Antaresia childreni* og *Antaresia maculosa*. Luftfugtigheden i inkubatoren er ikke dokumenteret.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Nyklækkede unger er omkring 20 cm lange og vejer omkring 4 g, så de er meget små. Hold dem enkeltvis i små, flugtsikre bokse med køkkenrulle som underlag, og hold lidt af papiret fugtigt, så første hudskifte går godt. Hos slægten sker det 9-14 dage efter klækningen.

Første fodring begynder et par uger efter første hudskifte. Det sværeste ved opdræt er at få ungerne til at tage pinkier, fordi de i naturen spiser små firben. De fleste kan pirres til at bide, hvis byttet bevæges let foran dem med pincetten.

Sundhed og typiske fejl

Antaresia perthensis er hårdfør, og de fleste problemer skyldes forkert temperatur eller fodring. Typiske problemer er:

- Hvæsende vejrtrækning, slim eller åbent gab. Det kræver dyrlæge.
- Vanskelige hudskift. De skyldes oftest forkert temperatur, sjældnere forkert luftfugtighed.
- Opkast, når slangen fodres uden nok varme bagefter eller håndteres for tidligt efter et måltid.
- Fedme, fordi mange dyr tager imod al den mad, de tilbydes.
- Længere perioder uden appetit uden for de kølige måneder, sløvhed, diarré og unormale bevægelser.
- Forbrændinger ved direkte kontakt med en varmekilde.
- Serpentovirus, som er udbredt blandt pytoner i fangenskab. Det giver luftvejssygdom med slim og åben mund, smitten forsvinder ikke igen, og smittede pytoner dør oftere end andre. Nye dyr holdes i karantæne og testes hos en dyrlæge, før de kommer i nærheden af andre pytoner.

Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis slangen viser et af tegnene ovenfor eller taber sig mærkbart. Nye dyr holdes i karantæne i mindst seks måneder i et separat rum uden fælles luft med de andre krybdyr. Pas dem til sidst, og vask hænder og udstyr grundigt bagefter.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.